

унищожителната критика във вестник „Литературен фронт“. Например, критикуват го за вещината и пълнотата в психологическото описание на образите на т. нар. *отрицателни* герои, които събуждат у читателя опасна симпатия. Това се отнася особено за централния персонаж в романа - Ирина, жената на български търговец на тютюн, както и за представителя на Немския папиросен концерн германеца фон Гайер. Според унищожителната статия на критика Пантелей Зарев Ирина, въпреки своя класов произход, остава в паметта на читателя по-скоро като положителен герой. Ако интимната връзка между Ирина и фон Гайер можеше да се счита за признак на упадъка на капиталистическата класа, то интересът на партизанския ръководител Павел спрямо Ирина е посрещнат със силна съпротива от страна на критиката.

След критическата реакция на Зарев вестник „Литературен фронт“ публикува нова оценка на книгата, като се отрича от гледните точки на предишната критика. Както проличава от протокола на Съюза на писателите, първата критика се счита за обща спрямо генералния секретар, който бе похвалил книгата в лично писмо. Казва се дори, че Зарев се е опитал да покаже, че генералният секретар на партията има порнографски вкус. Интересно и показателно за обществената ситуация и отношенията по онова време е изказването на един член на Съюза на писателите, насочено срещу критиците. Изказването в малко съкратен вид е следното:

„Другарят Червенков, като генерален секретар на нашата партия, изразява едновременно чрез писмото си като партийен документ и партийната линия по отношение на романа „Тютюн“. /.../ Не считаха ли, че като говореха за порочност и порнография на романа, оскъряваха и публиката и другаря Червенков, който според тях трябва да е имал порочен вкус към порнографията, та е харесал романа и дори е поздравил автора му? Ненормални ли бяха тия злополучни критици и писатели?“ (Бенбасат и Свиткова, 1992, стр. 179-180)

По времето на сталинизма е имало идеологически и художествени спорове за книги и в други страни, или по-скоро са се водели политически кампании под прикритието на литературата. Човек може да се запита как е било възможно да се публикува едно толкова противоречиво произведение по това време. Поне що се отнася до описанието на някои герои, принадлежащи към фашисткия лагер, „Тютюн“ се е считал за уникален в целия